

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА ШКОЛСКУ 2012/2113. ГОДИНУ
СРБИСТИКА
ТЕСТ ЗНАЊА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

1. Приповедач је:

а) аутор и писац књижевних дела

б) текстуални конструкт који посредује у предочавању приче, казивач усмених народних умотворина

в) наратор који у првом лицу излаже причу

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

2. Пажљиво прочитати следећи одломак из приповетке *У ноћи* Боре Станковића и на линијама преписати приповедне облике који се у њему јављају.

„Лаже он, лаже. Опет ће доћи. Ох, а шта тражи? (Мада је знала.) Што је не оставља већ једном? А да каже мужу, не сме. Јер, какав јој је муж, и крв би потекла... А овамо, опет, с њиме се виђа; говоре, он јој долази, и муж јој не зна зашто је све то... Куд ће јој душа и тело на оном свету?... Грешно је то, грешно... Мајко Богородице!“

а) нарација: _____

б) коментар: (Мада је знала)

в) директни унутрашњи монолог: „Лаже он, лаже. Опет ће доћи. Ох, а шта тражи? Грешно је то, грешно... Мајко Богородице!“

г) доживљени говор:” Што је не оставља већ једном? А да каже мужу, не сме. Јер, какав јој је муж, и крв би потекла... А овамо, опет, с њиме се виђа; говоре, он јој долази, и муж јој не зна зашто је све то... Куд ће јој душа и тело на оном свету?“

д) опис: _____

(2 поена)

3. Књижевни ликови у драми представљају се:

а) путем унутрашњег монолога

б) путем унутрашњег и спољашњег монолога

в) путем дијалога

(Заокружити слово испред тачног одговора.)

(1 поен)

4. Ерудитну (учену) комедију у погледу структуре карактерише:

а. пролог и пет чинова

б. два пролога и три чина

в. пет чинова (изостанак пролога)

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

5. Заокруживањем слова испред тачног одговора издвојити одлике народне књижевности:

а) формулативност

б) варијантност

в) интернационални мотиви

г) индивидуално ауторство

(1 поен)

6. Вук С. Караџић објавио је записе усмених предања у делу *Живот и обичаји народа српског*. Разврстао их је, притом, у оквиру следећих поглавља: *Вјеровања у ствари којијех нема*, *Постање гдјекојијех ствари* и *Јунаци и коњи њихови*. Наведите врсте предања према међународној класификацији.

митолошко-демонолошка, етиолошко-есхатолошка, културноисторијска (историјска), легенде о свецима

(1 поен)

7. Набрајање и описивање јунака, као један од поступака који се примењују у обликовању епских песама, одликује неке од наведених примера:

а) Бој на Мишару

б) *Диоба Јакшића*

в) Кнежева вечера

г) *Иво Сенковић и ага од Рибника*

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

8. Одредити врсте црквене поезије:

а) тропар

б) стихира

в) индикт

г) икос

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

9. Монах Симеон, према житију које је написао Свети Сава, тражи да му у тренутку смрти под главом буде:

а) дрво

б) камен

в) земља

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

10. Филозофија акомодовања коју заступа Помет, главни јунак комедије Марина Држића *Дундо Мароје*, подразумева:

а. прилагођавање ситуацији

б. исхитрено деловање

в. активност условљену временским приликама

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

11. Пажљиво прочитати одломак и одговорити на постављена питања:

О, учинили сте чин што брља нежност/ И румен скромности, а врлину сву/ У лицемерност претвара; што скида/ Са светлог чела чисте љубави/ Ружу, а у њега усађује чир!/ Што од венчаних заклетави прави/ Подвале гнусне к'о коцкарска лаж!/ О, такво дело, што из тела брака/ Чупа саму душу, а од слатке вере/ Прави само пусту збрку бесмислица!/ Лице се неба румени, и сама/ Та чврста, тешка земља с тужним лицем/ Болна је срца, к'о пред страшни суд/ Због тога чина.

- а) Ком књижевном делу припадају наведени стихови? **Хамлет**
б) Који лик изговара наведене речи и коме их упућује? **Хамлет, краљици**
(Гертруди, мајци)

(1 поен)

12. Основна мисао барокне књижевности, која прожима и еп *Осман* дубровачког песника Ивана Гундулића, је:

а. мисао о свемоћи разума

б. мисао о пролазности

в. мисао изражена максимом: *Amor omnia vincit*

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

13. Молијер је лик Харпагона (*Тврдица*) обликовао према узору на јунака дела које припада античкој књижевности. Наведите назив тог дела и име аутора:

Аулуларија, Плаут

(1 поен)

14. Прочитати наведени одломак и одредити:

Св'јет је овај тиран тиранину

а камо ли души благородној!

Он је состав паклене неслоге:

у њ ратује душа са тијелом,

у њ ратује море с бреговима,

у њ ратује зима и топлина...

А/ Врсту стиха:

а) осмерац, б) јампски једанаестерац, **в) асиметрични десетерац;**

Б/ Стилску фигуру у подвученим стиховима:

а) ономотеја, **б) анафора**, в) епифора, г) анадиплоза;

В/ Годину првог објављивања овог дела:

а) 1783, **б) 1847**, в) 1851;

Г/ Име лика који изговара ову реплику:

а) игуман Стефан, б) епископ Георгије Поповић, в) владика Данило, г) игуман Теодор Милутиновић.

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(2 поена)

15. Прочитати пажљиво одломак и одговорити на следећа питања:

Боже силни с висока жилишта,

саслушај нам нашу жељу стару,

боже свети, не дај ником ништа,

да што више остане владару.

А/ Сатирична значења ове песме остварена су пародирањем једне класичне лирске врсте. Које?

а) химне, б) дитирамба, в) епитафа;

Б/ Основни стилски поступци на којима је изграђен овај песнички састав су:

а) ономотеја и епифора, **б) алегорија и иронија**, в) полисиндет и елипса

В/ Иза фигуре „Владара“ из ове песме „крије се“ историјска личност:
а) књаза Милоша Обреновића, б) кнеза Александра Карађорђевића, **в) кнеза Михаила Обреновића**

Д/ Одредити врсту риме, остварене у наведеним стиховима:

а) укрштена, б) парна, в) обгрљена, г) монорима.

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(2 поена)

16. Предговор Виктора Игоа једној романтичарској драми сматра се манифестом француског романтизма. Наведите назив те драме.

Кромвел

(1 поен)

17. У чланку *Певање и мишљење* (1868), програмској објави српског реализма, Светозар Марковић залаже се:

а/ за писање на народном језику;

б/ за књижевност која покреће друштвено важна, корисна и савремена питања и проблеме;

в/ за раскид са романтичарским начином певања, заснованом на идеалистичкој естетици;

г/ за сеоску приповетку као књижевни жанр који највише одговара актуелним друштвеним и културним потребама;

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

18. Име књижевног лика често означава неку његову особену карактеристику или његово порекло и друштвену припадност. Јунаци Матавуљевог романа *Бакoња фра Брне* познатији су по својим надимцима („народним крштењима“) него ли по својим властитим именима. У наведеном низу препознај надимке ликова који припадају овом делу:

а) Пилипенда; **б) Фра Наћвар**; в) Ошкопац; г) Кушмељ; д) Бакoња; њ) Смук; е) Гусјеница; **ж) Осињача**; з) Миш; и) Курјак.

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

19. На основу следећих података о српском књижевнику 19. века одредити његово име и презиме:

Родио се у Београду 1860. у чувеној књижевничкој породици. Због честог побољевања школовао се нередовно, а као ванредни ђак провео неко време у Великој школи у Београду. Једини је значајни песник епохе реализма код Срба: за живота објавио је три збирке песама које представљају одлучан раскид са романтичарском поетиком, а поједина његова остварења сматрају се наговештајем или зачетком српског парнаизма и симболизма.

а) Љубомир Ненадовић;

б) Војислав Илић;

в) Јован Дучић;

г) Момчило Настасијевић.

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

20. Који женски лик у роману *Чича Горио* има улогу Растињакове мајке?

а) Викторина Тајфер

б) виконтеса де Бозеан

в) госпођа Вокер

г) госпођа Кутир

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

21. Наведите назив књижевног дела које је Бранко Ћопић објавио 1970. године и посветио свом пријатељу, књижевнику Зији Диздаревићу.

Баишта слезове боје

(1 поен)

22. У сцени смрти Кафкин Јозеф К. себе доживљава као животињу на клању. Коју животињу?

а) јагње

б) кокошку

в) пса

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)

23. Заокружити слово испред имена књижевног јунака који се појављује или помиње у роману *На Дрини ћуприја*.

а) Алихоца Мутевелић

б) Мухамед Бранковић

в) Карађоз

г) Алија Ђерзелез

д) Мустафа Маџар

(1 поен)

24. Књижевни правци у српској књижевности између два светска рата су:

а) Експресионизам

б) Надреализам

в) Неосимболизам

г) Постмодернизам

д) Социјална књижевност

(Заокружити број испред тачног одговора)

(1 поен)

25. Слика катарке на полупаном броду мртвих одликује уводни сегмент књижевног дела *Госпа Нола*, чији је аутор **Исидора Секулић**. Објављено у оквиру целине под називом *Кроника паланачког гробља*, ово дело припада жанру **приповетке**.

(2 поена)

26. Принцеза Атех је главна јунакиња романа:

а) *Дервиш и смрт* Меше Селимовића

б) *Прољећа Ивана Галеба* Владана Деснице

- в) *Хазарски речник* Милорада Павића
- г) *Проклета авлија* Иве Андрића
- д) *Пешичаник* Данила Киша

(Заокружити слово испред тачног одговора)

(1 поен)